

Борщовецька В.Д. Методична типологія англійської економічної лексики / В.Д. Борщовецька // Матеріали IV Міжнародн. наук.-практ. конф. "Сучасні тенденції у сфері лінгвістики, мовної комунікації та методики викладання іноземних мов" (Тернопіль, 15-16 травня 2014 р.). - Тернопіль: ТНЕУ, 2014.

Борщовецька Валентина Дмитрівна

Кандидат педагогічних наук, доцент

Завідувач кафедри романо-германської та славістичної філології

Білоцерківський національний аграрний університет

МЕТОДИЧНА ТИПОЛОГІЯ АНГЛІЙСЬКОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ЛЕКСИКИ

З точки зору методики навчання іншомовної фахової лексики досліджені нами її особливості будуть зумовлювати методичну трудність засвоєння студентами тих чи інших лексичних одиниць. Головну трудність у результаті взаємодії двох мовних систем у свідомості мовця спричиняє негативний перенос явищ рідної мови на явища іноземної, тобто міжмовна інтерференція.

У процесі навчання англійської економічної лексики необхідно класифікувати всі лексичні одиниці, що підлягають засвоєнню за ступенем їх методичної трудності. Так, якщо під час оволодіння певною лексичною одиницею студент опирається на механізм переносу, то процес засвоєння слова буде суттєво полегшуватися. Якщо ж при цьому виникає явище інтерференції, то в студента можна прогнозувати певні помилки. Врахування таких явищ має велике значення для розробки науково обґрунтованої методики навчання іншомовної фахової лексики і практично може бути здійсненим шляхом створення методичної типології лексичних одиниць, що вивчаються. Вченими неодноразово вирішувались проблеми методичної типології лексики, оскільки правильна оцінка типологічних особливостей слів дозволяє не тільки врахувати труднощі їх засвоєння, але й правильно

вибрати засоби та прийоми їх семантизації, визначити методичний шлях подальшої роботи з ними [1;2; 3 *et al.*]. Під час розробки методичної типології використовуються дані порівняльного аналізу лексичного матеріалу в іноземній та рідних мовах. У його основі лежать відношення тотожності і відмінності, які є характерними для явищ як у межах однієї мови, так і в різних мовах. При цьому на міжмовному рівні існують ті самі семантичні відношення, які характерні для лексичних та інших одиниць у межах мови, тобто синонімічні, антонімічні та ін. [6]. Завданням порівняльно-типологічного аналізу словникового складу двох мов є порівняння лексичних систем цих мов на типологічній основі [1].

У якості вихідного положення під час розробки методичної типології англійської економічної лексики нами прийнята складена на основі порівняльного аналізу англійської і російської мов типологія лексичних міжмовних відповідностей, що відображає повне, часткове або відсутнє співвідношення семантичної і морфологічної структур, а також сполучення та вимову слів мов, що порівнюються [1, с. 11-16].

Критерії методичної трудності засвоєння слів-термінів визначаються труднощами оволодіння формою і значенням терміна. Проблеми в засвоєнні форми термінів зумовлюються довжиною, структурою, ступенем співпадання звукового та графічного образу, ступенем інформативності символів, які входять до складу терміна, схожістю його за формою з іншими термінами в межах мови, що вивчається, у порівнянні з іншою мовою. До критеріїв, які визначають трудність засвоєння терміна, відносяться: наявність у межах даної області багатозначності термінів; наявність термінів-синонімів; наявність термінів – “фальшивої синонімії”; збільшення абстрактності понять, що виражаються термінами; збільшення ступеня переосмислення термінологічних словосполучень [4, с. 8-9].

Підсумовуючи викладене вище, ми вважаємо за доцільне виділити чотири групи англійської економічної лексики, що об'єднують терміни різних ступенів трудності засвоєння і є обов'язковими для засвоєння на

третьому курсі економічного факультету з метою вживання їх у продуктивних і рецептивних видах мовленнєвої діяльності. Так у першу групу ми включили терміни, що співпадають за формою і значенням із термінами української мови. Це терміни-інтернаціоналізми. Зазвичай, значна їх кількість засвоюється студентами в школі і на I–II курсах. [5, с. 19]. До складу термінів-інтернаціоналізмів, призначених для вивчення на третьому курсі, входять такі, що характеризуються неспівпаданням наголосу і неспівзвучністю наголошених голосних при частковій співзвучності приголосних або їх повній неспівзвучності. Наприклад: *accumulate*, *alternative*, *compensate*, *barrier* та ін.

До другої групи ввійшли терміни, що співпадають за обсягом, але не співпадають за формою з термінами української мови. Сюди віднесені також терміни, які співпадають за формою і значенням зі своїми еквівалентами в рідній мові, але відсутні в понятійному апараті студентів унаслідок їх недостатньої професійної компетенції.

До третьої групи ввійшли терміни, що не співпадають ні за формою, ні за обсягом значень із термінами рідної мови.

Четверту групу складають абрєвіатури, що представлені різними буквеними скороченнями та усіченими словами.

Література

1. *Бархударов Л.С.* О соответствии лексических значений в английском и русском языках // *Иностр. яз. в школе.* – 1980. – № 5. – С. 11 – 16.
2. *Бурлаков М.А.* Обучение активному владению иноязычной лексикой в вузе. – Львов: Изд-во ЛГУ, 1987. – 129 с.
3. *Бухбиндер В.А.* Очерки методики обучения устной речи на иностранных языках.-К.: Вища школа, 1980. – 248 с.
4. *Долматовская Е.Ю.* Методика обучения терминологии по специальности в неязыковом вузе /английский язык/: Автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 / Московский гос. пед. ин-т иностр. яз. им. М. Тореза. – М., 1976.– 20с

5. *Мирошниченко Э.В.* Обучение профессиональной лексике студентов-экономистов при устноречевом общении в непрофессиональных сферах коммуникации (начальный этап, английский язык): Дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 / Киевский гос. лингв. ун-т. – Киев, 1996. – 187 с.
6. *Райхштейн А.Д.* О межязыковом сопоставлении фразеологических единиц // Иностр. яз. в школе. – 1979. – № 4. – С. 3 – 8.